

QDIDA NKE MMADU

Jenesis 3:1-24

IHEOMUMU 3 - Nke Ndi okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: "N'ih na dika onwu diri madu nile nime Adam, o bu kwa otu a ka ageme ka madu nile di ndu nime Kraist ahu" (1 Ndi Korint 15:22).

I Onwunwa ahụ Sitere n'Agwọ

1. Eji aghugho wetara nwanji ahụ obi abuo, Jenesis 3:1; Matiu 4:3; Nkpughe 12:9
2. Oziza nwanji ahụ zara gosiri na o maara ihe Chineke nyere n'iwu, Jenesis 3:2, 3; Matiu 4:4
3. Eweputara mkpuru osisi ahụ nke asiri ha erila dika ihe anaachosiike, Jenesis 3:4, 5; Matiu 4:8-10
4. Adam na Iv dabara nime mmehie site n'iri mkpuru nke osisi omuma ezi ihe na ihe ojoo, Jenesis 3:6, 7; Ndi Rom 5:12-21

II Okwu Ngopu nke Adam na Iv Banyere Odi da Ha

1. Adam na Iv zopuru onweha site n'olu Jehova, Jenesis 3:8
2. Jehova kpoo oku, Adam wee kweta na onodu ya adighi mma, Jenesis 3:9, 10
3. Adam nwara ibokwasị itaata n'isi nwanji ahụ, Jenesis 3:11, 12
4. Iv nwakwara otu ahụ ibokwasị itaata n'isi nke agwo ahụ, Jenesis 3:13

III Ahuhu nke Diri Mmehie na Mkwà Onye ahụ Eteremmanu

1. O bu agwo ka Chineke buru uzọ buonun n'ih nduhie, Jenesis 3:14
2. N'oge a naadibeghi anya site na mgbe ekere uwa ka Chineke kwere mkwa banyere Mesaia nke bu obibia Kraist igbaputa mmadu kpafuoro akpafu, Jenesis 3:15; Matiu 1:21; Jon 3:16
3. Jehova kwuwaputara megide nwanji ahụ, Jenesis 3:16
4. Obubonu Chineke dakwasiri mmadu n'ih oko o ketara nime njehie ahụ, dakwasikwa ihe niile ekerekeke, Jenesis 3:17-19; Eklisiastis 12:7
5. Esi n'ubi Iden agbaraogige chupu Adam na Iv, Jenesis 3:20-24

NKWA DI ICHEICHE

Ncheputa nke Setan

O bu nzube Setan, dika o bu site na mmalite okike, iwebata mmadu niile ekerekeke n'okpuru ya, iwere uwa niile, buru onye naachi isi zuruoke nime ya, ya na iguzobe onwe ya dika Chineke. O dighi egwu di n'etiti mmadu na anohia nime ubi Iden agbara ogige tupu mmehie abata, ya mere isi n'agwo biakwute Iv ji buru otu akuku nke aghugho nke Setan, mgbe o naekwu banyere iwu Chineke. Setan weputara onweya dika "mo-ozu nke ih" dika o naeme kwa obuna ma taa. Site na mmehie odida mmadu, o naaba nime mmadu niile bu ndi choo, ka ha buru ndiozi ya na ndi naejere ya ozi.

Chineke etinyewo Adam n'ubi Iden agbara ogige wee mee ya onyeisi nke oluaka Ya niile, onye gaanoo onodu onye naachi isi uwa nke a. Naagbaghi agugo, o bu ochicho Setan iweda Adam n'ala, wee mee onweya onye naachi isi nke uwa a, bu nke o mereri site n'odida nke mmadu. Ogwu nke eziihe megide ihe ojoo ka anaalu n'uwa a site na mgbe ah. Mgbe O naekwu banyere Setan, o di mgbe Jisoo kwuru si: "Onye isi nke uwa nka nabia o digh kwa ihe o bula o nwere nimem" (Jon 14:30).

Mkpuru Nke Ekweghi ekwe

Nzokwu aghugho mbu Setan weere bu iji ajuju biakwute Iv: "O gabu ezie na Chineke siri?" Oziza Iv gosiputara na o maara ihe Chineke nyere n'iwu nkeoma, asi kwa na Iv tinyere oko idi mkpa nke iwu ahụ nime obi ya, ihe niile gaadiworu mma. Ma Setan nogidere naekwu okwu; naenyeghi nwanji ahụ ohere iche echiche nkeoma, iji mata ihe o gaeme. Etinyere obiabuo nime echiche Iv banyere ihe Chineke kwuru. Setan wee kuo mkpuru ekweghiekwe nke abuo site n'iji aghugho webata na Chineke ezubeghi ihe ah. O kwuru: "Unu aghagh inwu." Ekwensu mere ngwangwa tukwasi oko ekweghiekwe nke ato, naegosi Iv na mkpuru nke osisi nke ima ezi ihe na ihe ojoo bu ihe anaachosiike, o bughu naani maka nri, o bu kwa maka ime ka mmadu nwee amamihe. Mkpuru nke obiabuo banyere Okwu Chineke bara n'obi Iv, o wee buru ngwaolu di me n'aka Ekwensu na onye ozi bara uru n'iweta odida Adam.

Uzo Ekwensu Ji Aluolu

Ekwensu enwewo ihe dika puku arọ isii (6,000) iji mụta ụzọ dika isiri mma iji nwaa obi mmadu isi n'ebe Chineke nọ wezuga onweha. Site n'igwu okwu idokananti niile di n'Okwu Chineke banyere ihe a, na site n'ihe anyi onweanyi n'otu n'otu nwaputara, anyi naamuta na ụzọ Ekwensu ji aluolu ya agbanwebeghi n'aru niile ndia. Site n'oge Adam rue taa, obiabu na ekweghiekwe banyere Okwu Chineke bu mmehie nke naarapara mmadu n'aru site n'uzo niile (Lee Luk 24:25).

Site n'imu uzo niile Setan ji aluolu, anyi puru imuta uzo na otu anyi gaeji gbanari onya niile o naesi. Ekwensu jikeere mgbe niile iguzogide ike Chineke na Okwu Ya. Ekwensu naagbali ime ka enwee obiabu banyere idi ire nke Baibul; o naachọ ikwu na ihe di na Baibul ekwekoritaghị; o naeji aghugho nawebata na Baibul na "ezi-okwu" nke oge a ekwekoritaghị; o naeweta kwa otutu iruuka di icheiche imegide eziokwu. Ma nwa Chineke amarawo na Chineke ekwuwo na O puhị kwa ikwuokwu ugha.

O buru na Ekwensu apuhị ime ka mmadu nwe obiabu n'Okwu Chineke na onweya, o gaagbali iwebata obiabu n'ihe okwu ahụ Chineke kwuru putara. Chineke ekwuwo ya n'uzo putara ihe na "Ugwọ-olu nke mmehie bu onwu" (Ndi Rom 6:23); ma ngwangwa ekwensu naetinye, "O digh onwu unu naghagh inwu." Ajo onye ahụ naagwa mmadu okwu n'olu nta na ha puru ime mmehie ogologo oge, wee chęgharja tupu ha anwu, ihe niile ewee di dika o bu na o dighi mgbe o bula ha mere mmehie. Ma Chineke agbawo nduhie nke ekwensu oto n'uzo a. O bu na enyeghi Adam na Iv ahuhu n'ihie mmehie ha? N'otu aka ahụ ka onye o bula ozo nawkwesighi inwe olileanya na ya gaagbanari. "Unu ekwela ka eduhie unu; Chineke abugh onye aneleli: n'ihie na nkuru o bula madu nāgha, nke ahu ka o gweta kwa n'ubi" (Ndi Galetia 6:7). Ekele diri Chineke, ebere Chineke naeji ogweaka setirjeseti naanabata onye mmehie nke chęghariri, amara Chineke naagbaghara kwa obi nke etiwaratiwa; ma otutu mgbe ndi ahụ naeji aka ha naeleli ihun'anya na ebere Chineke naachoputa na ekwensu naeduba ha nime mbibi naenweghi ihe gaegbochi ya. "Ozo, agemenyu ihe nke ndi nemebi iwu ... ageme kwa ka o (ha) si n'eluwu dum madu bi waghari" (Job 18:5, 18). Okwu Chineke naadigide dika O si kwue ya, ndi naeme ihe naato Ya utọ gaeme ka ndu ha di dika "Otú a ka Jehova siri."

Ihe Yiri Ihe Anaachosiike

Mgbe Ekwensu dara nime mgbalị ya niile n'idopu obi umummadu site n'ebe Chineke nọ, o gaanwa ime ka mmehie yie ihe maramma nke anaachosi kwa ike. O gwara Iv na mkpuru osisi ahụ agwara ha erikwala gaasaghepu anya ya abuo wee mee ka o buru onye nwere amamihe, na Chineke sitere n'iwu Ya naekewapu ya na Adam n'ebe ihe mara oké mma di. Ekwensu gosiri nwayi ahụ na o gaamata eziihe na iheojoo ma oburu naani na o gaeri mkpuru sitere n'osisi ahụ; ma o bu ginị si na nka puta? Iv riri mkpuru nke osisi omuma eziihe na iheojoo ahụ, o wee nye Adam mkpuru osisi ahụ, ya onweya wee rie kwa. Anya ha abuo meghere n'ezie, ma ihe ha huru bu igbaoto ha, ihere ha na onodu ha nke naadighi mma n'iru Chineke. Ha maara ihe kari ka ha maara na mbu? E, ha maara ihe kari -- n'uzo jobigara njo oké. Ha nwere nghota nke ezi ihe na ihe ojoo? E, ma o wetaara ha iruju. Ha nwere amamihe nke ezi ihe site n'itufu eziihe, ha nwe omuma ihe ojoo site n'amamikpe nke dakwasiri ha. O dighi mgbe o bula mmehie bu ihe anaachosi ike maoli!

Itukwasị Omumaikpe N'isi Onye Ozo

Adam malitere ya, n'otuka ahụ umu ya niile esowo kwa nzokwu ya, n'icho ka atukwasị onye ozo omumaikpe nke mmehie: "Nwayi ahu nke I nyerem ka mu na ya biri, ya onwe-ya nyerem nkuru sitere n'osisi ahu m'we rie." Chineke wee chigharja n'ebe nwanyi ahụ nọ ngwangwa o boro ya agwo na o bu ya rafuru ya, wee mee ka ya rie. Chineke wee lekwasị agwo anya wee nye ya ikpeomuma na obubonu bu anu ahụ di oké aghugho nke kwere ka ekwensu yiri ya dika uwe.

Adam na Iv puru iche na nwa mgbe nta na ngopu ha di mma zukwa oké, n'ihie na Jehova si n'otu onye chee iru n'ebe ibe ya nọ wee si n'ebe ha nọ chee iru n'ebe agwo ahụ di. Otú a ka o naadi taa, n'ihie na n'oké ebere Ya, Chineke adighi eweta ikpeomuma ososo, otutu mmadu wee naarafu onweha, naeche na ha gaagbanari ahuhu nke mmehie ha n'iru Chineke. "N'ihie na emegh ihe ekpere n'ikpe megide olu ojo ososo, n'ihie nka obi umu madu juruju nime ha ime ihe ojo" (Eklisiastis 8:11).

"Mara-kwa-nu mmehie unu, na o gachoputa unu" (Onu-ogugu 32:23) Ikpeomuma nye Adam na Iv nwere ike buru ihe arapuru nime nkeji ole na ole, ma o were anya na o ghaghị idakwasị ha. Taa Chineke edoziworo mmadu oké uzo nke nzoputa nye mkpuruobi ya nke naadighi anwanwu; ya mere o dighi ngopu banyere mmehie agaanabata n'iru Chineke. Mmadu puru inwa izobe onweha n'ebe mgbaba nke okwu ugha, ma Chineke

gaekpochapụ ebe mgbaba ahụ (Aisaia 28:15, 17). Mmehie nke ọtụtụ mmadụ gaeso ha n'azụ gaa n'ikpé nke Chineke, ha gaeguzo kwa n'iru Chineke náenweghị ike isaghe ọnụ ha, náenweghị kwa ihe ngọpụ.

Ugwọlụ Dị Óké Egwù

Adam na Iv agaghịrị enye ụwa obiabuo, ma asị na ha emeghị mmehie ahụ ha mere n'oge ahụ, otú ọ dị, ihe mere emewo. Site na mmehie, ọdịda ha wee zueòkè. Adam tufuru eziumume na ezi idinsò nke ejiri kèe ya. Ọ tufuru idịochacha nke obi na uche. Ọ tufuru mnwekọ ya na mkpakorita dị ụtọ nke ya na Chineke nweworo. Ọ tufuru ọkwá dị elu nke ịbụ onyeisi nke ihe niile Chineke kèrè, ewee si n'Ubi Agbaraogige chụpụ ya. Ọ tufuru Onyenweya na Onyeisi ya bụ Onye eziumume, o wee baa n'aka onye ọchịchị ahụ ji akaike náachị, ya na ọnwụ ọ naaghaghị inwụ nke chéré ya n'iru dika Chineke siworo kwuo (Jenesis 5:5). Ndọgbu onwe n'ọlụ na ihe mwute wee náeso ya na Iv ụbọchị niile nke ndụ ha fọdurụ. Ihe si na mmehie Adam pụta akwụsighị n'ebe náání ya na Iv nọ, maọbụ ụmụ ndị ha buru ụzọ mụọ. Site n'Adam, mmehie rutere mmadụ niile ekèrèkè (Ndị Rom 5:19). Ọ bughị náání na Adam tufuru ngozị niile Chineke nyeworo ya kama ụdị nke mmehie bakwara nime obi ya bụ nke o nyere ndị niile sitere na ya bja n'ụwa dika ihe nketa (Abù Oma 51:5). Nke a abughị ọgwugwu ya. Chineke bụrụ ala, ahihia, osisi niile na anụ niile ọnụ. Ụdị nke ịmamma ka dị kwa n'ụwa taa, ma ọbụbụonụ dị n'elu ya. Agha na ụnwụ na ihe otiti bụ ihe putara n'ihì mmehie. Nriarıa, iruuju, ọrịa na ọnwụ dị n'ụwa n'ihì mmehie.

Ihe dị óké egwù nke ọbụbụonụ nke mmehie Adam wetara n'ụwa pụrụ ịdị ka ọ dị ukwu karị njehie ahụ, dika ụfọdụ mmadụ si ele ya anya. Ịbabiga ụba òkè nke mmehie abughị ihe anaeji náání otú mmehie emere si jòbiga njo òkè náatù. Ihe mere mmehie Adam ji dị njọ bụ na ọ bụ ịkpachara anya mebie ihe Chineke nyere n'iwu, nke a bụ inupuisi n'ebe Chineke nọ. Taa, ụmụmmadụ adighị ewere mmehie dika ihe jorọnjọ, ma ọ dighị onye ọ bula gaewere ihe Chineke nyere n'iwu dika ihe náadighị mkpà, gaejigide iruoma Chineke, dika Adam náapughị ijigide iruoma Chineke.

Mmụwa Nke Ihè

Otù amaokwu a bụ (Jenesis 3:15) nke edere nime onyinyo nke ọchịchirị nke mmehie ka ihè mubatarara nye mmadụ niile ekèrèkè bụ ndị kpafuwo akpafu. Ebere dị ebube nke Chineke ka ekpughere n'amaokwu a. Ngwangwa ahụ ọdịda ahụ mesiri, ka Chineke gosiri ụzọ agaesi laghachi n'ụlọ Nna. Nka bụ amaokwu mbụ nime Akwụkwonsò nke naegosi Kraist, Onyenzoputa nke mmadụ. Site na Ya ka agaesi weghachi "Onyinyo" ahụ etufuru site n'ọdịda. "Lenu aha ihu-n'anya nka bu nke Nna-ayi nyeworo ayi, ka ewe kpọ ayi umu Chineke" (I Jón 3:1).

N'ebe a, akporo Onye ahụ etere mmanụ nke ekwere na nkwa mkpuru nke nwanị ahụ, n'ihì na mgbe oge zuru ka Ọ ghọọ mmadụ, amuru Jisọs Kraist site na nwa agboghọ naamaghị nwoke, O wee nara n'Onweya ụdị nke orù, ebe emere Ya n'oyiyi nke mmadụ (Ndị Filipai 2:6-9). Ọ bụ ezie na nwayi bụ onye mbụ nime njehie ahụ ma Chineke buliri ya elu dika onye agaesi n'aka ya muputa Nwa ahụ dị Nso. Dika Chineke kwuworori, Setan chifara ikiriukwu Kraist mgbe akpogidere Jisọs n'elu obe n'ihì mmehie nke ụwa, ma echifara isi Setan mgbe Jisọs si na ndị nwuruanwu bilie, wee merie ọnwụ, ọkwalammụ, na ili. Ozioma Jisọs Kraist, site n'isi nime mmehie zoputa ndị kwereekwe (Jón 3:16), náanogide kwa náetipia isi onyeiro ukwu nke náemegide Chineke. Otù ụbọchị gaemezu mmeri ahụ; n'ihì na agaatuba Ekwensu, ọnwụ, na ọkwalammụ nime ọdọ ọkụ ahụ ebe gaemekpà ha arụ ehie na abalı rue mgbe niile ebighiebi (Nkpughe 20:10, 14).

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

1. Ọlee ebe ka agwọ ahụ nọ n'Ubi ahụ agbara ogige si nweta aghughọ na ike ikwuokwu?
2. Ọlee ajụjụ o ji biakute Iv?
3. Gini bụ nkowa Baijbul nyere mmehie?
4. Ọ bụ nime gini ka mmehie di mgbe Adam na Iv riri mkpuru nke osisi nke imata eziihe na iheojoo?
5. Gini bụ ịbunụ di icheiche nke Chineke kwukwasiri mmehie ha?
6. Gini bụ kwa nkwa nke Chineke kwere n'oge a?
7. Ọ bụ gini bụ mmehie nke ubi Iden agbara ogige wetaara mmadụ niile?
8. Ọ bụ gini ka Setan chorọ site n'iweta ọdida mmadụ?